

مالپەر و دیجیتال میدیای نهوژین به پالپشتی سندوقی نیشتمانی بو
دیموکراسی (NED)

دۆخی ژنانی گهرمیان، پاشهکشه و به ره و پیشچونه کان

ناوه رۆکی گفتوگۆیه که به به شداری چوار پارێزهر و چالاکوان و
خواهنگاری گهرمیان، له سه روه ندی رۆژی جیهانی ژنان

۷- ماری ۲۰۲۲

 نەوژین

www.newjin.net

۱. پیښه کی

گفتوگويه کی له ريځه وتی (۲۰۲۲/۳/۷) له هولي راديوي دنگ له کله لار نه انجام دا. گفتوگويکه به به شداري هره که له: (له يلا نه حمده - چالاکي ژنان، به ناز نه حمده - پاريزه، سارا مه جید - خاوه نکار و هيفه مه جید - چالاکي ژنان) و به پيوه بردي: زريان محمه د، به پيوه چو. پوخته يه که له ديترين سهرنجه کاني به شداراني گفتوگويکه، له خواره وه ده خينه پرو.

چالاکوانان و پاريزه و ژناني خاوه نکار له گه رميان، باس له ديترين نه و کيشانه ده که ن له روبه پوي ژنان له ناوچه که دا ده بيته وه، نامارزه به وه ده که ن له هه نديک ناست و بواردا دوي مافه کاني ژنان چونه ته پيشه وه، هه روه که له زور ناست و بواي ديکه شدا ره وشه که يان وه کوخوي ماوه ته وه، يان پاشه کشه ي کرده. مالپه و ديگيتال ميدياي نه وژين، به بونه ي روي جيهاني ژنانه وه،

۲. به ره و پيشچوني نابوري سهر به خوي ژنان

وتيشي: له گه رميان به تاييه تي ريژه يه کی زوري ژنان هاتوه نه ته دهره وه و کار ده که ن و خاوه نسي نابوريه کی خويانن، به لام نه وه کومه لگه نيه تيرواني يني بو کار کردني نافرته تان گوپيوه، به لکو نه و دuxe داراييه که هاتوه ته ناراه ناچارن نه وه يان قبول کرده. باسي له وه شکر د: چه ندين که پسمان هه يه روژانه ژنان روبه پوي نه شکه نجه ده بنه وه له لايه ن ره گزي به رامبه ره وه قبولي کرده و جيانه بوه ته وه، چونکه نابوريه کی سهر به خوي نيه پي بژيت و مناله کاني پي به خيوبکات.

زور جار جه خت له وه ده کر يته وه بوني نابوريه کی سهر به خوي به شيکی کيشه کاني ژنان چاره سهر ده کات، چونکه ده توان پي بژيت، خاوه نکار يکيش جه خت له وه ده کات وه بوني نابوري سهر به خوي زور گرنگه بو ژنان.

سارا مه جید، خاوه ني دايه ننگه ي هه پي ده ي ناحکومي له که لار، ده لیت: «بوني نابوريه کی سهر به خوي بو ژنان زور گرنگه، چونکه ريگه چاره يه بو که مېونه وه ي نه و کيشانه ي که روبه پوي ژنان ده بيته وه».

۳. قه يراني دارايي هوکاري سهره لداني توندوتيزيه کانه به رامبه ر به ژنان

خويندن که نه مه له لاديگان زور زوره، به جوړيک و ايکرده ريژي به شوداني کچاني خوار ته من ۱۸ سال زياتر بييت، ته نانه ت به زور به شودانيس هاتوه ته ناراه که چه ندين که پسمان لايه، چونکه باري دارايان خراپه و ناتوانن کچه کانيان به خيوبکه ن. جه ختي له وه شکر دوه: زوريه ي حاله ته کاني کوشتن و خو کوشتن و خو سوتاندين وه لاتن له ماله وه په يوه ندي به و بابه ته وه هه يه، له بهر نه وه ي کچان ناتوانن کيشه کانيان باس بکن و دهر ي بپن که روبه پويان ده بيته وه.

چالاکوان يک ده لیت: قه يراني دارايي يه کيکه له هوکاره کان بو زياد بوني حاله ته کاني توندوتيزي به رامبه ر به ژنان، ته نانه ت سهر ي کيشاوه بو خو کوشتن.

له يلا نه حمده، چالاکوان ي بواي ژنان له که لار باس له وه ده کات: «تاوه کو پيش قه يراني دارايي دوي ژنان له روي کومه لايه تيه وه باش بو، به لام دوا به دواي نه وه دuxe که خراپ بو به جوړيک توندوتيزيه کان زياتريون به رامبه ر به ژنان، له که ل سهره لداني قايروسي کوړونا دuxe که زور خراپتريو».

وتيشي: نه و توندوتيزيانه ي که له نيس تادا باوه دابريني کچانه له

۴. تۆرە كۆمەلایەتیهكان ھۆكارىك بۇ توندوتیژی دژ به ژنان

دهشلیت: ئەنجامدانی سیمیناری تایبەت به و پرسه زۆر گرنگه به تایبەت له نیو قوتابخانهكانهوه دهست پیکریت دواتر هاوالاتیان ھۆشیار بکرینهوه .

جهختی له وهشکردهوه: ئاستی رۆشنیبری خه لک له چاو سالانی پیشتر رۆشتوته پیشهوه، ژنان تا رادهیهکی باش نازادیان وهگرتهوه، بهلام ئەوهی مایه تیپینه که یسهکانی کوشتنی ژنان زۆر زیادى کردوه، حالتهکانی توندوتیژییهکان زۆر زیادیان کردوه، ھۆکارهکەشی رونه چیه .

بهکارهینانی تۆرە کۆمەلایەتیهكان، بهپیی وتەى چالاکانانی بوارهکانی ژنان یهکیکه له ھۆکارهكان بۇ زیادبونی کیشه خیزانیهكان و دروستبونی توندوتیژی بهرامبه به ژنان . هه یفا مهجید، چالاکان له گهرمیان، وتی: «تۆرە کۆمەلایەتیهكان له ئیستادا یهکیکه له ھۆکارهکانی زیادبونی کیشه خیزانیهكان، بهجۆریک بوته ھۆی ههلوهشاندهوهی چهندین خیزان، ئەگەر بهاوردیك بکریت لهگه ل پیشتر کیشهكان ئیستا زۆر زیاترن، ھۆکارهکەشی خراب بهکارهینانی ئامیرهکانی په یوهندی کردن و تۆرەکانی ئینتهرنیته» .

۵. یاسا رۆلی نه بوه له کهمبونهوهی حالتهکانی کوشتنی ژنان له ههریم

که منالەکانیان پی نادهن ناچاربوه سکالای تۆمار نه کردوه له بهرامبه ر ئه و توندوتیژیانهی که بهرامبهری ئەنجام دهدریت چ زارهکی چ جهستهی» .

باسی له وهشکرد: یاساکانمان نه بوته ھۆی کهمبونهوه حالتهکانی کوشتنی ژنان له ههریمی کوردستان، چونکه که یسهکان په یوهست دهکەن به یهنی کۆمەلایەتیهوه، له کاتیکیدا به پیی مادهی ۴۰۶ سزاکان قورسن که ۲۰ سال و زیندانی ههتا ههتایی و له سیداره دانه .

پارێزهریک جهخت له وه دهکاتهوه یاساکاتی تایبەت به که یسه خیزانیهكان و ژنان له ههریمی کوردستان پیویسته ههوار بکرینهوه، چونکه وهکیپیویست مافی به ژنان نه داوه .

به ناز ئەحمەد، پارێزهر له گهرمیان، دهلیت: «یاساکانی تایبەت به پرسى ژن که له دادگاكان کاری له سەر دهکریت وهکیپیویست مافی به ژن نه داوه، پیویسته ههوار بکرینهوه که سالانیکی زۆر بونیان ههیه، به تایبەت مادهی ۵۹ له یاسای باری که سی ژماره ۱۸۸-ی سالی ۱۹۵۹ تایبەت به نهفهقهی منالان که زۆریه ی کیشهكان له دادگاكان له سەر منالە، ههپهشه له ژنان کراوه

له باره ی (نهوژین) هوه

کو تایی به وهشانی کاغهزی خوی هیئا و وهکو سهکۆیهکی ئیلیکترۆنی بهردهوامی به خوی دا .

ئهم سهکۆیه گرنگی به هه مو ئه و بابەت و پرس و باسانه ده دات که په یوهندیارن به ژنان، له سۆنگه ی بره ودانی زیاتر به دۆخی ژنان و به ره و پیشه وه بردنی مافه کانیان و داکوکیکردن لییان .

نهوژین، سهکۆیهکی رۆژنامه وانی ئیلیکترۆنی تایبەت به پرسهکانی ژنانه، له لایه ن (رادییۆ دهنگ) له گهرمیان سه ره رشتی دهکریت و به پالپشتی سندوقی نیشتمانی بۇ دیموکراسی کارهکانی رای دیهکات .

سه ره تایی کارهکانی (نهوژین) له کو تایی سالی ۲۰۱۶ دهستی پیکرد، به شیوهی مانگنامه یهکی چاپکراو یه کهم ژماره ی لی بلاوکرایه وه و پاش ده رچونی ۴۵ ژماره له مانگی ئەیلولی ۲۰۲۰